

Hjálparpakki til heilsusektori

Hjálp til sjálvhjálp – keyp føroyskt

Bozena Rasmussen

Tann 14. apríl 2020, mitt í corona tíðini, vóru fleiri skriv í Sosialinum

um at hjálpa ymiskum virkjum við at keypa føroyskt.

Í einum av teimum stóð: "Stjórin á Føroya Prent heldur, at corona-avbjóðingin er eitt gylt høvi at fáa fólk at keypa føroyska framleiðslu. Í staðin fyri at keypa uppgávur frá útlandinum, eiga fyrirkur og stovnar at umhugsa at fáa arbeiði gjørd í Føroyum. Hetta kann gera stóran mun hjá fyrirkum her á landi."

Um somu tíð var ein samrøða við Ann Østerø, depilsleiðara á

Diagnostiska Deplinum á LSH, har lagt varð fram eitt áhuga-vert uppskott um at gera iløgu í tekniska útgerð hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni soleiðis, at starvsstovan kann gera ymsar diagnostiskar kanningar, sum nú verða sendar til Danmarkar, hetta tí at man, sum er, í Føroyum ikki hevur tekniska útgerð at gera hesar kanningar.

Hesar kanningar eru kostnað-armiklar og er bíðitið at fáa hesar kanningar gjørdar.

Tískil má ein spyrja: Hví ikki loysa hesa støðu við at gera hesar kanningar heima í Føroyum?

Undir øllum umstøðum vildi hetta verið ein iløga, sum betalar seg! Nógvir fyrimunir vildu verið av hesum. Kannigarnar høvdu verið bíligari, skjótari og tryggari. Ikki minst vildi hetta effektivisera heilsusektorin. Slíkt kanningarvirksemi kann enntá blíva til eina møguliga útflutningsvøru av vitan/hættum og kannigum.

Henda uppskot, sum Ann Østerø, depilsleiðari á Diagnostiska Deplinum á LSH kom við, er frálíkt!

Verður uppskotið framt í verki, vildi tað eisini havt við sær, at Føroyar gjørdust sjálvstøðugar á hesum øki. Uttan mun til, hvørt ein nýggj coronakreppa uppstendur aftur ella ei, so vildu vit í Føroyum verið klár at handfara hesa avbjóðing! – og møguliga eisini fingið figgjjarligan vinning burturúr!

Nú er løtan at taka sjálvstøðug fet á uttanríkispolitiska økinum!

Ruth Vang

Seinnu árin hava vit aftur og aftur upplivað, at Danmark hevur forðað Føroyum í at taka sjálvstøðug fet á uttanríkispolitiska økinum. Hevur forðað fyri limaskapi í Norðurlandaráðnum, ógildað útnorðurráðsavtalu, blandað seg upp í altjóða menningarsamstarv – fyri at nevna nøkur dømi um hetta.

Tá danski uttanríkisráðharrin sóknast eftir samstarvi millum Grønland, Danmark og Føroyar, at vit standa saman sum ein arktiskur leikari við sama eintýdda uttanríkispolitiska signali, so liggur avbjóðingin í millum londini heldur enn uttanfyri.

At vera tikin við, opinleiki,

at styrkja álitid ímillum londini sínámillum – alt hetta ljóðar gott, men tað okkum tørvar í Føroyum er møguleikan at taka ábyrgd av egnum viðurskiftum. Ongin ivi um, at tað eisini hevði tænt donskum áhugamálum. Danski sendiharrin Peter Taksøe-Jensen segði í 2016, at 'den største trussel mod danske interesser i Arktis er ikke russerne, men udsigten til at rigsfællesskabets sammenhængskraft bliver svækket'.

Fyrsta treytin fyri felags stevi í arktiskum málum er ábyrgd og samstarv á jøvnum føti! Vit eiga at brúka hetta høvi – ikki til at seta figgjjarlig krøv, sum róð var framundir í Breddanum í gjár – men at krevja víðkaðar uttanríkispolitiskar heimildir. Gaman í hava londini ymisk áhugamál altjóða, men heilt yvirskipað hava Føroyar, Grønland og Danmark í stóran mun somu trygdarpolitisku mál. Spurningurin er, um ikki løtan er júst tann rætta, at fáa av vegnum t.d. danskar forðingar fyri limaskapi í altjóða felagsskapum. Eitt virðiligt og tíðarhóskandi samstarv ímillum londini hevði tænt okkum øllum!

Jørgen - ein avtala er ein avtala!

Jaspar Langgaard
løgtingsmaður fyri
Sambandsflokkinn

Nú ert tú farin ov langt Jørgen Niclasen, figgjarmálaráðharri.

Tað almenna og kommunar skulu ganga í takt, tá talan er um lønarsamráðingar á almanna arbeiðsmarkaðinum. Fyrr í árinum var Jørgen Niclasen úti og heitti á partarnar á arbeiðsmarknaðinum um at vísa búskaparligt hógv – hann tosaði enntá um, at alment lónt áttu at havt ein lønarsteðg, t.v.s. ongar hækkingar í lønunum í einum komandi sáttmálaskeiði.

Men hetta, sum hendir nú skal Jørgen Niclasen gera øðrvísi og betri. Reint formliga skal ein slíkur sáttmáli góðkennast av figgjarmálaráðharranum, men at hann ikki kann ganga hesum sáttmálanum á møti, skilji eg onki av.

Spurningurin er um figgjarmálaráðharrin ikki fer út um sínar heimildir.

Spurningurin er eisini um ein politisk áheitan um at vísa búskaparligt hógv, er eitt fyrisitingarlíga sakligt fyrilit at taka sambært kommunustýrslógini frá 1. januar 2001 og brúka tað sum grundgeving fyri at avvísa ein lønarsáttmála.

Kommunala Arbeiðsgevarafelagið og Starvsmannafelagið eru komin ásamt um ein lønarsáttmála, sum líkist tí Lønardeildin gjørdi við Starvsmannafelagið fyrr í ár, men figgjarmálaráðharrin leggur hesaferð kila ímillum.

Í kommunustýrslógini § 5, stk. 5 stendur: "Ásetingarnar í sáttmálum og avtalum um lønar- og setanarviðurskifti fyri kommunal starvsfólk (íroknað kommunalar felagsskapir) og flokkingar og stig fyri størv, sum ikki frammanundan greitt eru ásett í sáttmála ella avtalu, skulu góðkennast av landsstýrsmanninum."

Tað skulu vera haldgóðar og vælgrundaðar orsøkir til, ikki at góðkenna lønarsáttmálan, tá feløgini eru komin ásamt um ein sáttmála, sum júst tryggjar eitt javnt alment lønarlag ella at samsvar er millum lønir hjá landinum og hjá kommunum – soleiðis sum ásetingin í § 5, stk.

5 hevur til endamáls. Og serliga, tá vit hugsa um, hvønn almennan ójavna vit fara at uppliva, um hesin sáttmálin ikki verður góðkendur.

Líka løn fyri sama arbeiði – sjálvandi!

Tað undrar meg bara almikið, at hin fyrri sáttmálin gekk beint ígjøgnum, beint áðrenn korona-støðuna.

Leggjast kann afturat, at Jørgen Niclasen hevur ávarað øll ímóti, at samfelagsbúskapurin og landskassin fór at verða raktur hart av koronatiltøkunum og avleiddu búskaparkreppuni. Hann hevur samanborið við politikkin í 1990-unum, at tað var ein feilur at knalla bremsurnar í og m.a. tá lækka almennu lønirnar, tí so steðgaðu samfelags-hjólini.

Eg haldi, at vit eiga at krevja, at Jørgen Niclasen góðkennir henda sáttmálan ongantíð ov skjótt. Hetta bara tekur óneyðuga tíð og umsiting av einum so greiðum máli, sum ikki átti at verði nakað hóvasták um.

Hetta málið er tíverri við at fara av sporinum, og tí eigur lögmaður at traðka í karakter og sum skjótast rætta kós við at koma inn í málið – og soleiðis skera í gjøgnum í hesum málinum.

DREYMASTARVIÐ
FINNUR TÚ Á .fo